

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการใช้คำซ้ำในหนังสือแปลสำหรับเด็กชุด แฮร์รี่ พอตเตอร์ ซึ่งเป็นงานแปลของ สุมาลี โดยมุ่งเน้นที่ประเภทของคำซ้ำที่ผู้แปลนำมาใช้ในหนังสือแปลชุดนี้และลักษณะการสื่อความหมายของคำซ้ำแต่ละประเภท หลังจากได้ศึกษาจนได้ผลการวิเคราะห์ตามที่ได้นำเสนอในบทต่าง ๆ ข้างต้นแล้ว สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ทั้งหมดได้ดังนี้

ประเภทของคำซ้ำ จากข้อมูลคำซ้ำทั้งหมดจำนวน 1881 แห่งมีคำซ้ำ 395 คำ ที่เก็บรวบรวมมาจากหนังสือชุด แฮร์รี่ พอตเตอร์ จำนวน 2 เล่ม คือ แฮร์รี่ พอตเตอร์ กับศิลาอาถรรพ์ และ แฮร์รี่ พอตเตอร์ กับห้องแห่งความลับ พบว่างานแปลชุดนี้มีคำซ้ำ 9 ประเภทดังนี้

1. คำซ้ำประเภทคำนาม โดยส่วนใหญ่จะเป็นคำเรียกงานและบอกเครื่องมือ เช่น ฟี่ ๆ ลูก ๆ ญาติ ๆ เป็นต้น ซึ่งคำซ้ำประเภทคำนามที่พบในหนังสือชุดนี้มีอยู่ทั้งหมด 44 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 2.33
2. คำซ้ำประเภทคำสรรพนาม เป็นคำซ้ำที่พบค่อนข้างน้อยในหนังสือแปลชุดนี้ โดยมีเพียง 24 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 1.27
3. คำซ้ำประเภทคำกริยา เป็นคำซ้ำที่ค่อนข้างหลากหลายแสดงให้เห็นว่าคำกริยาในภาษาไทยนำมาซ้ำได้หลายคำ ซึ่งในงานแปลชุดนี้มีทั้งหมด 29 แห่ง หรือร้อยละ 1.54
4. คำซ้ำประเภทคำคุณศัพท์ เป็นคำซ้ำที่มีจำนวนมากอาจเนื่องจากคำคุณศัพท์เป็นคำที่ใช้ขยายคำนามซึ่งช่วยให้เห็นภาพพจน์ และมีสีสันมากยิ่งขึ้น มีทั้งหมด 650 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 34.55
5. คำซ้ำประเภทคำกริยาวิเศษณ์ เป็นคำซ้ำพบมากที่สุดในงานแปลชุดนี้ โดยมีจำนวนทั้งหมดถึง 992 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 52.73
6. คำซ้ำประเภทคำลักษณนาม คำลักษณนามในภาษาไทยนั้นซ้ำได้เกือบทุกคำ ซึ่งในงานแปลชุดนี้พบว่ามีทั้งหมด 23 แห่ง หรือร้อยละ 1.22
7. คำซ้ำประเภทคำบอกจำนวนนับ คือ คำบอกจำนวนนับที่นำมาซ้ำในหนังสือแปลชุดนี้มี

3 คำ ได้แก่คำว่า ‘พัน’ ‘ร้อย’ และ ‘หมื่น’ ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 17 แห่ง หรือร้อยละ 0.90

8. คำซ้ำประเภทคำบุพบท คำบุพบทที่ซ้ำในหนังสือชุดนี้ส่วนใหญ่เป็นคำบุพบทบอกสถานที่ เช่น กลาง ๆ เป็นต้น และมีอยู่จำนวน 90 แห่ง หรือร้อยละ 4.78

9. คำซ้ำประเภทคำสันธาน โดยทั่วไปคำสันธานจะไม่นิยมนำมาซ้ำ ซึ่งในงานแปลชุดนี้มีเพียงคำซ้ำ ‘ทั้ง ๆ ที่’ ที่มีอยู่ทั้งหมดจำนวน 12 แห่ง หรือร้อยละ 0.63

ลักษณะการสื่อความหมายของคำซ้ำ จากการวิเคราะห์ลักษณะการสื่อความหมายของคำซ้ำแต่ละประเภทสามารถสรุปได้ดังนี้

1. คำซ้ำประเภทคำนาม มีลักษณะการสื่อความหมายอยู่ 2 แบบ คือ สื่อความหมายพหูพจน์ และสื่อความหมายหนักหรือเน้นคำขึ้น โดยคำซ้ำประเภทนี้ส่วนใหญ่จะสื่อความหมายพหูพจน์

2. คำซ้ำประเภทคำสรรพนาม พบว่ามีอยู่ 6 คำ ได้แก่ ใคร ๆ เด็ก ๆ เรา ๆ ลูก ๆ หนู ๆ และอะไร ๆ ซึ่งทุกคำจะสื่อความหมายเพียงแบบเดียวคือ ซ้ำแล้วจะสื่อความหมายเป็นพหูพจน์

3. คำซ้ำประเภทคำกริยา เป็นคำซ้ำที่พบค่อนข้างมากและมีลักษณะการสื่อความหมายหลายแบบด้วย ได้แก่ สื่อความหมายหนักหรือเน้นความหมายของคำขึ้น สื่อความหมายลดน้ำหนักความหมายของคำเดิม สื่อความหมายสลับกันไป และที่พบมากที่สุดคือ สื่อความหมายแสดงการทำการซ้ำ ๆ และต่อเนื่องกัน

4. คำซ้ำประเภทคำคุณศัพท์ มีหน้าที่ในการขยายคำนามพบเป็นจำนวนมากรองจากคำซ้ำประเภทคำกริยาวิเศษณ์ ลักษณะการสื่อความหมายก็มีความหลากหลาย ซึ่งได้แก่ สื่อความหมายพหูพจน์ สื่อความหมายลดน้ำหนักความหมายของคำเดิม และที่พบจำนวนมากที่สุดคือ สื่อความหมายหนักหรือเน้นความหมายของคำขึ้น

5. คำซ้ำประเภทคำกริยาวิเศษณ์ เป็นคำซ้ำที่ทำหน้าที่ขยายคำกริยาพบจำนวนมากที่สุดและยังมีลักษณะการสื่อความหมายได้หลายแบบที่สุดอีกด้วย ได้แก่ สื่อความหมายแสดงความไม่แน่ใจหรือไม่เจาะจง สื่อความหมายลดน้ำหนักความหมายของคำเดิม สื่อความหมายแยกจำนวน สื่อความหมายสลับกันไปสื่อความหมายแสดงการทำการซ้ำ ๆ และต่อเนื่องกัน และที่พบจำนวนมากที่สุดคือ สื่อความหมายหนักหรือเน้นความหมายของคำขึ้น

6. คำซ้ำประเภทคำลักษณนาม เป็นอีกประเภทหนึ่งที่พบค่อนข้างมาก แต่มีลักษณะการสื่อความหมายเพียง 2 แบบเท่านั้นและทุกคำจะเหมือนกันคือ สื่อความหมายพหูพจน์และสื่อความหมายแยกจำนวนด้วย

7. คำซ้ำประเภทคำบอกจำนวนนับ มีเพียง 3 คำ เช่นเดียวกับ คำซ้ำประเภทคำสรรพนาม

โดยทุกคำจะเหมือนกันหมดคือ จะสื่อความหมายพหูพจน์และยังสื่อความหมายแยกจำนวนด้วยเหมือน คำซ้ำประเภทคำลักษณนาม

8. คำซ้ำประเภทคำบุพบท พบว่าทุกคำเป็นคำบุพบทบอกสถานที่ ทำหน้าที่ขยายคำนาม ดังนั้นจึงมีลักษณะการสื่อความหมายเพียงอย่างเดียว คือ สื่อความหมายแสดงความไม่แน่ใจหรือไม่เจาะจง

9. คำซ้ำประเภทคำสันธาน เป็นคำซ้ำที่พบน้อยที่สุดคือมีอยู่เพียงคำเดียวเท่านั้นคือ คำซ้ำ ‘ทั้ง ๆ ที่’ โดยมีลักษณะการสื่อความหมายหนักหรือนั่นความหมายของคำขึ้นเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

นอกจากนี้ได้วิเคราะห์หาความถี่ลักษณะการสื่อความหมายของคำซ้ำแต่ละลักษณะ จากคำซ้ำทั้ง 9 ประเภทรวมทั้งสิ้น 395 คำซึ่งได้ข้อสรุปดังนี้คือ

1. คำซ้ำที่สื่อความหมายพหูพจน์ มีทั้งหมด 91 คำ หรือร้อยละ 24.52
2. คำซ้ำที่แสดงความไม่แน่ใจ ไม่เจาะจง มี 15 คำ หรือร้อยละ 4.04
3. คำซ้ำเพื่อแยกจำนวน มี 20 คำ หรือร้อยละ 5.39
4. คำซ้ำทำให้เกิดความหมายหนักหรือนั่นความหมายของคำขึ้น มีทั้งหมดถึง 242 คำ หรือ

ร้อยละ 65.34

5. คำซ้ำทำให้น้ำหนักความหมายของคำเดิมลดลง มี 22 คำ หรือร้อยละ 5.92
6. คำซ้ำทำให้เกิดความหมายสลับกันไป พบทั้งหมด 2 คำ หรือร้อยละ 0.53
7. คำซ้ำแสดงการทำกริยาซ้ำ ๆ และต่อเนื่องกัน มี 55 คำ หรือร้อยละ 14.82

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า คำซ้ำที่ใช้ในหนังสือแปลทั้งสองเล่มนี้ มีทั้งหมด 9 ประเภท ได้แก่ คำซ้ำประเภทคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ คำกริยาวิเศษณ์ คำลักษณนาม คำบอกจำนวนนับ คำบุพบทและคำสันธาน และเมื่อนำมาวิเคราะห์ลักษณะการสื่อความหมายพบว่า มีลักษณะการสื่อความหมายเพียง 7 ลักษณะเท่านั้น ได้แก่ คำซ้ำที่สื่อความหมายพหูพจน์ คำซ้ำที่แสดงความไม่แน่ใจ ไม่เจาะจง คำซ้ำเพื่อแยกจำนวน คำซ้ำแล้วทำให้เกิดความหมายหนักหรือนั่นความหมายของคำขึ้น คำซ้ำทำให้น้ำหนักความหมายของคำเดิม คำซ้ำแล้วเกิดความหมายสลับกันไป และคำซ้ำแสดงการทำกริยาซ้ำ ๆ และต่อเนื่องกัน ซึ่งลักษณะการสื่อความหมายของคำซ้ำแต่ละคำนั้นจะมีความสัมพันธ์กับประเภทของคำซ้ำ โดยคำซ้ำที่เป็นคำประเภทเดียวกันจะสื่อความหมายคล้ายกัน เช่น คำซ้ำประเภทคำนาม สรรพนาม ลักษณนามและบอกจำนวนนับจะสื่อความหมายพหูพจน์ คำซ้ำที่ทำหน้าที่เป็นคำขยาย เช่น คำคุณศัพท์ และกริยาวิเศษณ์ ส่วนใหญ่จะสื่อความหมายหนักหรือนั่นความหมายของคำขึ้น เป็นต้น

อภิปรายผล

กลวิธีการนำคำเข้ามาใช้ในงานแปลชุดนี้ นับว่าเป็นการแนวทางการเลือกคำมาใช้กับงานแปลที่ง่าย เหมาะสมกับลักษณะ เนื้อหาของวรรณกรรม เนื่องจากวรรณกรรมสำหรับเด็กส่วนใหญ่เป็นเรื่องเล่า ประกอบคำบรรยาย ฉากต่าง ๆ ในเรื่องจะใช้วิธีการบรรยาย ซึ่งผู้แปลจะต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาแบบเล่าเรื่อง เลือกใช้คำที่ชัดเจน ไม่ใช้ภาษาที่เข้าใจยาก นอกจากนี้การนำคำเข้ามาใช้ในการแปลยังเป็นการนำเอาเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของภาษาไทยมาประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้อง ช่วยให้งานแปลอ่านแล้วเข้าใจได้โดยง่าย เป็นธรรมชาติและมีสีสัน เป็นการใช้คำที่ทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพหรือให้ความรู้สึกชัดเจนเป็นพิเศษ ซึ่งจากการการวิเคราะห์ พบว่าผู้แปลใช้วิธีการแปลแบบเอาความ (free translation) และการแปลแบบตรงตัว แต่จะพบว่าการใช้วิธีการแปลแบบเอาความเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งชุดห่อไร ยูทธิวจน์ (2543, หน้า 154) กล่าวว่า เป็นเพราะว่ามีการนำคำซ้ำอันเป็นลักษณะเฉพาะที่สำคัญของภาษาไทยซึ่งในภาษาต้นฉบับไม่มีมาใช้จำนวนมาก

จากการวิเคราะห์ประเภทของคำซ้ำที่นำมาใช้ในงานแปลทั้งสองเล่มนี้ผลปรากฏว่าผู้แปลได้มีการนำคำซ้ำใช้ทั้งหมดถึง 1,881 แห่ง จากคำซ้ำทั้งหมด 395 คำและประกอบไปด้วยคำซ้ำ 9 ประเภท ตามเกณฑ์การจำแนกประเภทคำซ้ำของ ชุดห่อไร ยูทธิวจน์ (2543) ซึ่งได้แก่ คำซ้ำประเภทคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ คำกริยาวิเศษณ์ คำลักษณนาม คำบอกจำนวนนับ คำบุพบทและคำสันธาน โดยคำซ้ำที่พบมากที่สุดคือคำซ้ำประเภทคำกริยาวิเศษณ์ คือมีทั้งหมด 992 แห่ง หรือร้อยละ 52.73 โดยมีคำซ้ำประเภทนี้ทั้งหมด 185 คำ เนื่องจากคำกริยาวิเศษณ์เป็นคำขยายที่ใช้ขยายคำได้หลายประเภท ได้แก่ คำกริยา คำคุณศัพท์หรือแม้กระทั่งคำกริยาวิเศษณ์ด้วยกันเอง ส่วนคำซ้ำที่พบน้อยที่สุดคือ คำซ้ำประเภทคำสันธานซึ่งทำหน้าที่เชื่อมความให้เข้ากันนั้นมีอยู่เพียง 12 แห่ง หรือร้อยละ 0.63 และคำซ้ำที่พบก็มีเพียงคำซ้ำ ‘ทั้ง ๆ ที่’ คำเดียวเท่านั้น สาเหตุที่พบคำซ้ำประเภทนี้น้อยนั้นอาจเนื่องมาจากในภาษาไทยไม่นิยมนำคำสันธานมาซ้ำ

เป็นที่น่าสังเกตว่า คำในภาษาไทยนั้นสามารถนำมาซ้ำได้ทุกประเภท และคำบางประเภทมีการนำมาซ้ำเป็นจำนวนมาก เช่น คำคุณศัพท์และคำกริยาวิเศษณ์ ซึ่งคำทั้งสองประเภทนี้เป็นกลุ่มคำที่ทำหน้าที่ในการขยายคำอื่น ๆ เช่น คำกริยาวิเศษณ์ทำหน้าที่ขยายคำกริยาซึ่งโดยลักษณะของภาษาไทยแล้วคำกริยามักจะมีคำกริยาวิเศษณ์มาขยายเสมอ เพราะคำกริยาวิเศษณ์ช่วยให้ภาษาไม่ห้วน ขาดความไพเราะ ดังนั้นจะพบว่ามีคำซ้ำประเภทนี้อยู่จำนวนมาก เช่น ‘ทำเอาหน้าต่างสั่นกราว ๆ’ ซึ่งคำซ้ำ ‘กราว ๆ’ นั้นทำหน้าที่ขยายคำกริยา ‘สั่น’ ของประโยค ซึ่งความหมายเทียบเคียงจากต้นฉบับนั้นเป็นคำ

กริยา ‘rattle’ เพียงคำเดียวจากประโยค ‘...making the windows rattle.’ นอกจากนั้นยังพบว่าคำซ้ำประเภทคำกริยาวิเศษณ์บางคำมีโครงสร้างเป็นคำซ้ำอยู่แล้วโดยทั่วไปจะไม่พบคำเดียวโดด ๆ ส่วนใหญ่จะเป็นคำที่ช่วยสื่อการกระทำที่ทำซ้ำ ๆ กันหรือแสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นติดต่อกันไปหลาย ๆ ครั้ง เช่น ‘กระเพาะยังร้องจ๊อก ๆ’ ซึ่งเทียบเคียงมาจาก ‘...stomach rumbling ...’ คำซ้ำ ‘จ๊อก ๆ’ ขยายคำกริยา ‘ร้อง’ สื่อความหมายถึงกระเพาะร้องติดต่อกันไปหลายครั้ง ซึ่งคำซ้ำ ‘จ๊อก ๆ’ นี้จะใช้เป็นคำเดียวไม่ได้ เพราะจะไม่สื่อความหมายตามที่ต้องการ คำซ้ำประเภทกริยาวิเศษณ์ในลักษณะนี้ โดยส่วนใหญ่จะมีความหมายเทียบเคียงเป็นคำกริยาคำเดียวหรือคำอาการนาม (gerund) ส่วนคำซ้ำประเภทคำคุณศัพท์ซึ่งเป็นคำที่ทำหน้าที่ขยายคำนามก็เป็นคำซ้ำอีกประเภทหนึ่งที่พบมาก อาจจะเนื่องมาจากคำนามทั้งในภาษาต้นฉบับและภาษาแปลมักจะมีคำขยายอยู่เสมอ และจากการวิเคราะห์พบว่าส่วนใหญ่ความหมายเทียบเคียงจะเป็นคำคุณศัพท์กับคำคุณศัพท์ เช่น ‘วิทยุเก่า ๆ’ คำซ้ำ ‘เก่า ๆ’ เทียบเคียงได้กับคำคุณศัพท์ ‘old’ ในวลี ‘the old radio’ อย่างไรก็ตาม ในการวิเคราะห์ยังพบว่าคำบางประเภทในภาษาไทยไม่นิยมนำมาซ้ำ อาจจะเนื่องจากเมื่อนำมาซ้ำแล้วไม่สื่อความหมาย เช่น คำสันธาน ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลคำซ้ำทั้งหมด 395 คำพบว่ามีคำซ้ำประเภทนี้เพียงหนึ่งคำคือ คำซ้ำ ‘ทั้ง ๆ ที่’ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชุดห่อไร ยูทริวจัน (2543) ที่ระบุว่าไม่มีคำซ้ำประเภทนี้อยู่เพียงคำเดียวคือ ‘ทั้ง ๆ ที่’ แต่มีผู้รู้บางท่านได้โต้แย้งว่า คำดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นคำสันธานคำหนึ่งเท่านั้น ไม่นับเป็นคำซ้ำ ซึ่งประเด็นนี้ขึ้นอยู่กับว่าพิจารณาจากรูปคำ หรือหน้าที่ของคำในประโยค

การนำคำซ้ำมาใช้ในการแปลนั้น นับว่าเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์คำเพื่อใช้ในงานแปลที่ง่าย ซึ่งการนำคำซ้ำมาใช้ในการแปลวรรณกรรมสำหรับเด็กนั้น มีข้อดีอยู่หลายประการ ได้แก่

1. ทำให้งานแปลอ่านแล้วไม่เรียบเกินไป หรือห้วนสั้น คำในภาษาไทยมักจะเป็นคำสั้น ๆ หรือเป็นภาษาคำโดดซึ่งถ้านำมาซ้ำจะทำให้เสียงทอดยาว ไม่ห้วน เช่น ‘a rotting newt – tail’ แปลว่า ‘หางเน่า ๆ ของตัวนิ่ว’ ซึ่งถ้าหากจะแปลว่า ‘หางเน่าของตัวนิ่ว’ ก็จะทำให้ภาษาห้วนไม่สละสลวย หรืออย่างในประโยค ‘รอนนอนกัณฑ์คังกรอด ๆ’ หรือ ‘เหมือนรากของมันลั่นกราว ๆ’ ก็เช่นเดียวกัน
2. ทำให้ข้อความกระชับรัดกุม ใช้ง่าย ใช้คำไม่ฟุ่มเฟือย อ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย ผู้แปลไม่จำเป็นต้องใช้คำอธิบายหรือคำขยายยาว ๆ ก็สามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ในทันที เช่น ในวลี ‘over the noise’ ซึ่งแปลว่า ‘ท่ามกลางเสียงเกรก ๆ’ หรือในประโยค ‘Pearly – white, translucent people...’ ซึ่งแปลว่า ‘ร่างขาว ๆ วาว ๆ เหมือนไข่มุกแต่โปร่งใส’
3. ทำให้งานแปลอ่านแล้วมีสีสัน นึกภาพหรือจินตนาการตามเนื้อเรื่องได้ ซึ่งสอดคล้องกับ

คำกล่าวของ สุนีย์ สีนุเดชะ (2543, หน้า 2) ที่ว่า “การใช้ภาษาไทยมีความจำเป็นอย่างมาก ที่ต้องระมัดระวัง คือ รู้จักใช้คำให้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับของการสื่อสาร รู้จักใช้คำที่มีความหมายคล้ายกันและรู้จักใช้คำที่ทำให้มองเห็นภาพหรือให้ความรู้สึกชัดเจนเป็นพิเศษ” เช่น ประโยค ‘He crashed down the stairs...’ ผู้แปลแปลว่า ‘เขาม้วนกลิ้งหลุน ๆ’ คำซ้ำ ‘หลุน ๆ’ นั้นไม่มีคำเทียบเคียงในต้นฉบับแต่ผู้แปลนำมาใช้ขยายคำกริยา ‘กลิ้ง’ ที่เทียบเคียงความหมายมาจาก ‘crashed down’ ในต้นฉบับ เพื่อช่วยให้ผู้อ่านสามารถนึกภาพตัวละครในเรื่องได้ว่าเขากำลังมีท่าทางอย่างไร โดยลักษณะของภาษาไทยแล้วคำนามหรือคำกริยามักจะมีคำมาขยายอยู่เสมอ เพราะคำขยายจะทำให้ภาษางดงาม ไพเราะขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการแปลนวนิยายนั้นผู้แปลต้องพยายามใช้ภาษาที่มีสีสันและใช้ถ้อยคำให้ผู้อ่านจินตนาการตาม ซึ่งจะต้องมีคำกริยาวิเศษณ์มาช่วยขยายเพื่อความชัดเจน ได้วรรจรส นำอ่าน บางครั้งช่วยให้ผู้อ่านนึกภาพแล้วเห็นภาพตามได้อีกด้วย เช่น ‘ดอกไม้ไฟติดไฟทำเสียงฟู่ ๆ ปะทุกลไฟออกมา’ คำซ้ำ ‘ฟู่ ๆ’ เป็นกริยาวิเศษณ์บอกเสียงซึ่งผู้แปลใช้วิธีการตีความจากความหมายของคำกริยา *fizz* ในประโยค ‘The firework began to *fizz* and sputter.’ ซึ่งนับว่าผู้แปลรู้จักเลือกคำมาใช้ได้เหมาะสมกับระดับภาษาของตัวละครในเรื่องซึ่งเป็นเด็ก และยังช่วยให้เนื้อเรื่องในส่วนที่เป็นบทบรรยายไม่น่าเบื่อ

4. ทำให้มีคำเพื่อเลือกใช้ในการแปลมากขึ้น เนื่องจากคำในภาษาไทยส่วนใหญ่สามารถนำมาใช้ได้ ซึ่งการซ้ำคำนั้นจะทำให้ความหมายของคำต่างไปจากคำเดิมคำเดียวซึ่งผู้แปลสามารถนำไปสื่อความหมายในสถานการณ์ที่แตกต่างกันได้ เช่น คำว่า *เด็ก* อาจหมายถึงเด็กคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ แต่ถ้าซ้ำ เป็น *เด็ก ๆ* ย่อมหมายถึงเด็กมากกว่าหนึ่งคนแน่นอน เป็นต้น

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งในการนำคำซ้ำมาใช้ในการแปลก็คือการเข้าใจถึงลักษณะการสื่อความหมายของคำซ้ำแต่ละประเภท ซึ่งถ้าหากว่าศึกษาถึงการจำแนกประเภทคำซ้ำแล้วไม่ศึกษาถึงลักษณะการสื่อความหมายแล้วก็จะเกิดปัญหาการนำคำซ้ำไปใช้ผิดความหมาย ซึ่งอาจจะทำให้งานแปลผิดเพี้ยนไปจากต้นฉบับได้

ในการวิเคราะห์ลักษณะการสื่อความหมายของคำซ้ำแต่ละประเภทนั้นได้จำแนกลักษณะการสื่อความหมายตามหลักเกณฑ์ที่ผสมผสานขึ้นมาจากเกณฑ์การกำหนดลักษณะการสื่อความหมายของคำซ้ำของ นกคณ จันทรเพ็ญ (2534, หน้า 23-25) เปรมจิตร ชนะวงศ์ (2538, หน้า 143-145) สุนีย์ สีนุเดชะ (2543, หน้า 2) ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า คำซ้ำแต่ละประเภทจะมีลักษณะการสื่อความหมายไม่ครบทุกหน้าที่โดยคำซ้ำประเภทเดียวกันจะมีลักษณะการสื่อความหมายที่เหมือนกัน เช่น คำซ้ำประเภทคำสรรพนาม ซึ่งมีลักษณะการสื่อความหมายพหูพจน์ หรือคำซ้ำประเภทคำลักษณนามที่มีลักษณะการสื่อความหมายพหูพจน์และสื่อความหมายแยกจำนวน

จากผลการวิเคราะห์ลักษณะการสื่อความหมายของคำซ้ำ พบว่าการซ้ำคำนั้นความหมายของคำจะต่างไปจากคำเดิมคำเดียว โดยสื่อความหมายอีกลักษณะหนึ่ง ดังนั้นในการนำคำซ้ำไปใช้ต้องพิจารณาให้รอบคอบ เช่น คำซ้ำที่สื่อความหมายพหูพจน์ จะมีความหมายเทียบเคียงตรงกับคำนามพหูพจน์หรือคำขยายต่าง ๆ ที่สื่อความหมายพหูพจน์ในต้นฉบับ เช่น ‘เด็ก ๆ ร้องกันดังลั่นเมื่อ’ คำซ้ำ ‘เด็ก ๆ’ มีความหมายตรงกับคำนาม ‘people’ ในต้นฉบับซึ่งเป็นพหูพจน์ในประโยค ‘People shrieked as splashes...’ คำซ้ำแสดงความไม่แน่ใจไม่เจาะจง จะเป็นคำซ้ำที่นำไปเทียบเคียงความหมายคำในต้นฉบับซึ่งเป็นคำบุพบทหรือคำขยายที่ทำหน้าที่บอกสถานที่หรือบอกเวลา เช่น ‘เงามืดข้าง ๆ เฮ็ดวิก’ คำซ้ำ ‘ข้าง ๆ’ มีความหมายเทียบเคียงตรงกับบุพบทบอกสถานที่ในต้นฉบับคือ ‘next to’ จากวลี ‘the shadow next to Hedwig’ ส่วนคำซ้ำที่สื่อความหมายแยกจำนวนพบมากในกลุ่มคำลักษณนาม ซึ่งความหมายเทียบเคียงจากต้นฉบับก็มักจะเป็นคำนาม เช่น ‘ราวกับนานเป็นชั่วโมง ๆ’ คำซ้ำ ‘ชั่วโมง ๆ’ แปลมาจากคำนาม ‘hours’ ในประโยคต้นฉบับ ‘...for what seemed like hours.’ แต่จากผลการวิเคราะห์พบว่าคำซ้ำส่วนใหญ่จะมีลักษณะการสื่อความหมายเน้นน้ำหนักของคำและที่พบมากที่สุดคือกลุ่มคำที่ทำหน้าที่ขยาย ได้แก่ คำคุณศัพท์และคำกริยาวิเศษณ์ ซึ่งช่วยทำให้คำที่ถูกขยายเด่นชัดขึ้น และเห็นภาพพจน์ได้ดี คำคุณศัพท์ทำหน้าที่ขยายคำนามถ้าหากมีการซ้ำคำจะช่วยให้งานน่าอ่านขึ้นและยังช่วยเน้นคำนามนั้น ๆ ด้วย เช่น ‘ห้องเรียนว่าง ๆ’ คำซ้ำ ‘ว่าง ๆ’ ช่วยเน้นคำนามห้องเรียนให้เด่นชัดขึ้นว่ามีลักษณะอย่างไรซึ่งความหมายเทียบเคียงคือคำคุณศัพท์ ‘empty’ ใน ‘an empty classroom’ ส่วนคำกริยาวิเศษณ์ทำหน้าที่ขยายคำกริยาก็จะเน้นความหมายของคำกริยาที่ถูกขยายด้วย เช่น ‘เขาเอ่ยช้า ๆ’ คำซ้ำ ‘ช้า ๆ’ จะมีความหมายหนักขึ้นซึ่งจะช่วยเน้นความหมายคำกริยา ‘เอ่ย’ ความหมายเทียบเคียงจากต้นฉบับคือ คำกริยาวิเศษณ์ ‘slowly’ ในประโยค ‘... he said slowly.’ ฉะนั้นในการแปลคำขยายเหล่านี้ถ้าหากมีการซ้ำคำด้วยก็จะช่วยคำขยายนี้น้ำหนักขึ้นคำที่ถูกขยายก็จะสื่อความหมายได้ชัดเจนขึ้น เข้าใจได้ง่ายขึ้น ส่วนคำกริยาวิเศษณ์บอกเสียงมักจะเป็นคำซ้ำโดยโครงสร้างอยู่แล้ว ซึ่งจะทำหน้าที่ขยายคำกริยาเพื่อสื่อความหมายแสดงการกระทำที่ต่อเนื่องกัน ส่วนมากผู้แปลจะแปลคำกริยาแล้วเพิ่มคำซ้ำเพื่อขยายคำกริยานั้น เช่น ‘เนวิลล์ครางหึ่ง ๆ’ คำซ้ำ ‘หึ่ง ๆ’ ขยายคำกริยา ‘คราง’ ซึ่งความหมายเทียบเคียงคือคำกริยา ‘whimpered’ ในประโยคต้นฉบับ ‘Neville whimpered as...’

การนำคำซ้ำมาประยุกต์ใช้กับงานแปลประเภทวรรณกรรมสำหรับเด็กนั้นนับว่าเป็นอีกวิธีการหนึ่งสำหรับผู้แปลในการสรรหาคำมาใช้เพื่อให้งานแปลของตนเป็นงานแปลที่น่าอ่านสอดคล้องกับลักษณะการใช้ภาษาไทยแบบคนไทยใช้กันในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ในการนำคำซ้ำมาใช้นั้นผู้แปลต้องคำนึงถึงความหมายที่แตกต่างไปจากเดิมและลักษณะการสื่อความหมายที่เปลี่ยนไปของคำเหล่านั้น

ด้วย มิฉะนั้นแล้วจะทำให้ความหมายผิดเพี้ยนไปจากภาษาต้นฉบับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพิจารณาความหมายของคำซ้ำของ สุนีย์ สันธเดชะ (2543, หน้า 2) ที่ว่า “การพิจารณาความหมายของคำซ้ำ ควรพิจารณาที่ใจความของข้อความที่ใช้คำซ้ำนั้น ๆ และดูที่บริบทประกอบด้วย”

การศึกษาถึงลักษณะการสื่อความหมายของคำซ้ำนั้นนับว่ามีความสำคัญยิ่งต่อการแปล เพราะถ้าผู้แปลไม่เข้าใจถึงความหมายที่เปลี่ยนไปของคำซ้ำก็จะทำให้เกิดความผิดพลาดเมื่อนำคำซ้ำมาใช้สื่อความหมายในการแปล ซึ่งการวิเคราะห์ลักษณะการสื่อความหมายของคำซ้ำนั้นจะมีประโยชน์ต่อการแปลวรรณกรรมสำหรับเด็กในประเด็นต่อไปนี้

1. ทำให้เข้าใจลักษณะการสื่อความหมายของคำซ้ำแต่ละประเภท ซึ่งจะช่วยให้ผู้แปลนำไปใช้ได้ถูกต้อง เช่น ถ้าเป็นคำซ้ำประเภทคำนาม จะสื่อความหมายเป็นพหูพจน์ เช่น ‘...you’ll be able to show me your other brothers and everyone.’ คำว่า ‘brothers’ เป็นพหูพจน์มีความหมายตรงกับคำซ้ำ ‘พี่ ๆ’ ในประโยค ‘นายจะได้ชี้ให้ฉันดูพี่ ๆ กับคนอื่น ๆ ทุกคน’ หรือ ถ้าซ้ำคำนามพหูพจน์จะสื่อความหมายไม่ชัดเจนเจาะจง เช่น คำว่า ‘next to’ ในวลี ‘next to the desk’ ความหมายเทียบเคียงกับคำซ้ำ ‘ใกล้ ๆ’ ในวลี ‘ใกล้ ๆ โต๊ะทำงาน’ หรือถ้าซ้ำคำขยายเช่น คุณศัพท์หรือกริยาวิเศษณ์ ก็จะสื่อความหมาย เน้นหนักหรือเน้นคำขึ้น ซึ่งการเข้าใจถึงความหมายที่สื่อออกไปของคำซ้ำนั้นจะทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการแปลน้อยลง

2. ทำให้เข้าใจถึงลักษณะการสื่อความหมายที่เปลี่ยนแปลงไปของคำ เมื่อมีการนำมาทำเป็นคำซ้ำ ซึ่งช่วยให้ผู้แปลสามารถคิดสร้างคำซ้ำขึ้นมาเพื่อใช้ในการแปลได้เอง เช่น อาจจะใช้การซ้ำคำกริยาวิเศษณ์บอกเสียงเพื่อขยายคำกริยาเพื่อเพิ่มสีสันและเห็นภาพพจน์ เช่น *กระเพาะร้องจ๊อก ๆ* ซึ่งคำซ้ำ ‘จ๊อก ๆ’ เทียบเคียงมาจากคำกริยา ‘rumbling’ ในวลี ‘stomach rumbling’

3. ทำให้งานแปลใช้ภาษาแปลที่เป็นธรรมชาติ ถูกต้องตามลักษณะการใช้ภาษาของคนไทย อ่านเข้าใจได้โดยง่าย ไม่สลับซับซ้อน เหมาะกับระดับการใช้ภาษาในเนื้อเรื่อง เช่น ‘โทรลล์เซแซ่ด ๆ’ ซึ่งเทียบเคียงมาจาก ‘The troll swayed on the spot...’ คำซ้ำ ‘แซ่ด ๆ’ เป็นกริยาวิเศษณ์ขยายกริยา ‘เซ’ ซึ่งภาษาไทยนิยมใช้กัน

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า ผลการวิจัยครั้งนี้ถือว่าเป็นแนวทางให้ผู้สนใจได้ทราบถึงคำซ้ำประเภทต่าง ๆ รวมทั้งลักษณะการสื่อความหมายของคำซ้ำแต่ละประเภทด้วย ซึ่งจะช่วยให้การนำคำซ้ำมาใช้ในการแปลมีความถูกต้องยิ่งขึ้น ทำให้ทราบว่าคำซ้ำประเภทใดที่นิยมนำมาใช้กันมาก รวมทั้งรู้จักคำซ้ำและลักษณะการสื่อความหมายมากขึ้น ซึ่งการนำคำซ้ำมาใช้ในการแปลงานประเภทวรรณกรรมสำหรับเด็กนั้นนับว่าเป็นกลวิธีในการสร้างคำจากคำในภาษาไทยที่มีอยู่แล้ว ซึ่งช่วยให้งานแปลน่าอ่านขึ้น ช่วย

ให้บทบรรยายที่มีอยู่มากในนวนิยายสำหรับเด็กไม่น่าเบื่อ การใช้คำซ้ำยังช่วยเพิ่มสีสันและทำให้ภาษา สละสลวย เป็นธรรมชาติแล้ว อีกทั้งยังช่วยให้ผู้แปลไม่ต้องใช้คำพุ่มเพื่อยเพื่อบรรยายความหมายในการ แปล ทั้งนี้ในการนำคำซ้ำมาใช้ในการแปลผู้แปลจะต้องพิจารณาถึงลักษณะการสื่อความหมายของคำซ้ำ นั้น ๆ ด้วยว่าเมื่อซ้ำแล้วมีลักษณะการสื่อความหมายเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการใช้คำซ้ำในการแปลนับว่าเป็นเรื่องที่ยังใหม่ ยังไม่ค่อยมีผู้ที่ให้ความสนใจอย่างจริงจัง และในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ก็สามารถศึกษาได้เฉพาะบางประเด็นเท่านั้น ซึ่งยังมีประเด็น อื่น ๆ ที่ยังไม่ได้ศึกษา ดังนั้นจึงน่าจะมีการศึกษาการใช้คำซ้ำในด้านอื่น ๆ รวมถึงการนำคำซ้ำไปใช้กับ งานแปลประเภทอื่น นอกเหนือจากนวนิยาย เพื่อให้แพร่หลายยิ่งขึ้นและยังเป็นการนำเอาลักษณะเฉพาะ ของภาษาไทยมาประยุกต์ใช้กับงานแปลทำให้ภาษาแปลมีความเป็นธรรมชาติ อีกทั้งยังเป็นวิธีการสร้าง คำใหม่ขึ้นมาใช้กับงานแปลอย่างง่าย ๆ และใช้ได้ดีอีกวิธีหนึ่ง ซึ่งถ้าหากนำไปประยุกต์ใช้กับงานแปล ทางด้านอื่นบ้างก็จะเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่น่าสนใจ ดังคำกล่าวของ ดวงมน จิตรจำนงและอาภาพรณ วรณโชติ (2529, หน้า 30-33) ที่ว่า “คำซ้ำเป็นคำที่เกิดจากการสร้างคำขึ้นใหม่เนื่องจากภาษาไทยเป็น ภาษาคำโดดคำซ้ำจึงเป็นคำที่สร้างขึ้นเพื่อให้มีคำใช้มากขึ้นในภาษา”

การนำคำซ้ำมาใช้ในการงานแปลนับว่าเป็นการรู้จักสรรหาคำมาใช้เพื่อให้ภาษาอ่านเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อนจากคำศัพท์ที่มีอยู่แล้วในภาษาไทย ซึ่งหากนำไปใช้ได้อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ ก็จะช่วยให้งานแปลมีคุณภาพ แต่ในทางกลับกันถ้านำไปใช้ไม่ถูกต้อง หรือใช้พร่ำเพรื่อก็อาจจะ ทำให้ไม่น่าอ่าน หรือไม่เป็นไปตามลักษณะการใช้ภาษาของคนไทย ดังนั้นการศึกษาดังประเภทและ หน้าที่ในการสื่อสารของคำซ้ำจึงอาจเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจนำคำซ้ำไปใช้ในงานแปลได้อย่างถูก ต้องเหมาะสมกับงานแปลของตน

การจำแนกประเภทของคำซ้ำและการศึกษาลักษณะการสื่อความหมายของคำซ้ำที่ใช้ใน หนังสือแปลชุดนี้จึงเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจได้ทราบว่าคำซ้ำประเภทใดบ้าง และคำซ้ำที่พบมาก ที่สุดเป็นคำซ้ำประเภทใด เพื่อที่ผู้แปลจะได้้นำคำซ้ำไปใช้กับงานแปลได้อย่างเหมาะสม ยิ่งไปกว่านั้น การรู้ถึงลักษณะการสื่อความหมายของคำซ้ำแต่ละประเภทก็จะช่วยให้เลือกคำซ้ำมาใช้ได้ถูกต้อง ตรง ตามความหมายในต้นฉบับ

อย่างไรก็ตาม การซ้ำคำนั้นก็มีผู้รู้บางท่านได้ให้ข้อคิดเห็นว่าไม่ใช่วิธีการสร้างคำใหม่ แต่ถือว่าเป็น การใช้สำนวนโวหารในภาษาไทย เพราะคำซ้ำในภาษาไทยนั้นมีมานานแล้ว ซึ่งขัดแย้งกับ สิทธิ

พินิจภูวดล (2543, หน้า 166) ที่กล่าวถึงข้อดีของการใช้คำซ้ำคือ เพื่อความไพเราะ เพื่อให้มีความหมายอ่อนลง เพื่อแสดงว่ามีจำนวนมาก และเพื่อให้ได้คำใหม่ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ จิตต์นิภา ศรีไสย์ (2545, หน้า 35-37) ที่ว่า “การซ้ำคำเป็นการนำคำเดียวกันมาพูดหรือเขียนซ้ำกันตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป มีความหมายหนักกว่าคำเดิมคำเดียวหรือบางที่ต่างกันออกไปจากคำคำเดียว จึงถือว่าเป็นคำสร้างใหม่” และหากจะพิจารณาจากคำซ้ำที่ได้ทำการวิเคราะห์แล้วก็จะพบว่ามีคำซ้ำใหม่ ๆ น้อยมาก แต่ก็ยังพบว่ามีอยู่คือ คำซ้ำ กลิ้ง ๆ ซึ่งเป็นกริยาวิเศษณ์บอกเสียงแปลมาจากคำ ‘clicking’ ในต้นฉบับ แสดงให้เห็นว่าการซ้ำคำสามารถใช้สร้างคำใหม่ที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศที่ยังไม่เคยมีคนนำมาซ้ำ ซึ่งวิธีการนำคำต่าง ๆ มาซ้ำนั้นก็มีความสามารถเฉพาะตัวของผู้แปลแต่ละคน รวมทั้งความรู้ความสามารถทางภาษาไทยของผู้แปลเองด้วย

นอกจากนี้ ในการจำแนกประเภทคำซ้ำนั้นก็มีคำซ้ำประเภทหนึ่งที่มีผู้รู้บางท่านได้แย้งมาว่าไม่จัดอยู่ในประเภทคำซ้ำ คือคำซ้ำ ‘ทั้ง ๆ ที่’ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จัดอยู่ในคำซ้ำประเภท คำสันธาน เช่นเดียวกันกับผลการวิจัยของขุนท้อโร ยูทริวจน์ (2543) ที่จัดคำซ้ำ ‘ทั้ง ๆ ที่’ อยู่ในคำซ้ำประเภทคำสันธาน แต่ท่านผู้รู้บางท่านกล่าวว่า คำซ้ำ ‘ทั้ง ๆ ที่’ เป็นเพียงคำสันธานคำหนึ่งเท่านั้น ไม่ใช่คำซ้ำ นับว่าประเด็นนี้น่าสนใจมากเพราะตามคำราชของ นิตยา กาญจนะวรรณ และคณะ (2531, หน้า 26) ได้กล่าวเอาไว้ว่า “คำที่จะใช้ไม่ยากได้จะต้องเป็นคำซ้ำ ถ้าไม่ใช่คำซ้ำจะใช้ไม่ยากไม่ได้” ซึ่งถ้าพิจารณาจากคำกล่าวนี้ก็จะสรุปได้ว่า ‘ทั้ง ๆ ที่’ นั้นเป็นคำซ้ำ แต่ถ้าพิจารณาจากหน้าที่ของคำเมื่อปรากฏอยู่ในประโยค ‘ทั้ง ๆ ที่’ ก็จะเป็นคำสันธาน ดังนั้นการที่คำ ‘ทั้ง ๆ ที่’ จะเป็นคำซ้ำหรือไม่จึงอยู่ที่ว่าใช้เกณฑ์อะไรมาตัดสิน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ยึดหลักเกณฑ์ของ นิตยา กาญจนะวรรณและคณะ ดังนั้นจึงจัดว่า ‘ทั้ง ๆ ที่’ เป็นคำซ้ำประเภท คำสันธาน

ประเด็นสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ ความหลากหลายในเรื่องของลักษณะการสื่อความหมายของคำซ้ำอาจทำให้ยากที่จะระบุชี้ชัดลงไปเลยว่าคำซ้ำแต่ละประเภทนั้นมีลักษณะการสื่อความหมายแบบใดนั้นไม่สามารถทำได้เพราะคำซ้ำบางประเภท เช่น คำกริยาวิเศษณ์ มีลักษณะการสื่อความหมายหลายลักษณะ ดังนั้นผลการวิจัยในครั้งนี้จึงเป็นเพียงแนวทางหนึ่งสำหรับการพิจารณาลักษณะการสื่อความหมายของคำซ้ำ ซึ่งได้แก่ ใช้คำซ้ำเพื่อสื่อความหมายพหูพจน์ เพื่อสื่อความหมายแสดงความไม่แน่ใจหรือไม่ชี้เฉพาะเจาะจง บางคำอาจจะใช้เพื่อสื่อความหมายถึงการแยกจำนวน เพื่อนั้นความหมายของคำให้หนักแน่นขึ้น เพื่อทำให้ความหมายของคำมีน้ำหนักเบาลง หรือเพื่อแสดงความหมายที่เกิดขึ้นสลับกันไป และเพื่อสื่อความหมายถึงการกระทำที่ต่อเนื่องหรือเกิดขึ้นซ้ำ ๆ กัน

จากการวิจัยครั้งนี้ยังมีประเด็นที่น่าสนใจสำหรับผู้ที่ต้องการจะศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำซ้ำในการแปลในโอกาสต่อไปดังนี้

1. ศึกษาการใช้คำซ้ำในงานแปลประเภทอื่น ๆ เช่น การแปลบทภาพยนตร์
2. ศึกษาการแปลคำซ้ำในภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ
3. ศึกษาทัศนคติของผู้อ่านที่มีต่อการใช้คำซ้ำในงานแปลประเภทวรรณกรรมสำหรับเด็ก